

ΚΑΠΟΤΕ Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ και... ΤΑ ΑΛΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χρόνια πολλά σε όλους! Να έχουμε μια όμορφη και φωτεινή χρονιά!

Φωτεινή; Ήταν άραγε φωτεινές οι προηγούμενες; Ήταν φωτεινά ακόμα και αυτά τα Χριστούγεννα των παιδικών μας χρόνων που με τόση νοσταλγία αναπολούμε; Δύο προηγούμενες αναρτήσεις στην ομάδα μας του αγαπητού μας συγχωριανού Αντ. Κόντου, με έκαναν να σκεφτώ αν όντως ήταν τόσο όμορφα εκείνα τα χρόνια ή εμείς θέλουμε να τα βλέπουμε έτσι. Συμβαίνει να ωραιοποιούμε πάντα το παρελθόν μας, όχι γιατί ήταν καλύτερο (ποτέ θεωρώ δεν ήταν καλύτερο το χθες), αλλά γιατί θέλουμε να θυμόμαστε κυρίως τα ευχάριστα, παίρνοντας δύναμη από αυτά και το έντονο άρωμα των αναμνήσεων. Και ασφαλώςήμασταν νέοι!

Αυτό ίσως που μας κάνει να βλέπουμε με τόση νοσταλγία το παρελθόν, δε ήταν πιστεύω ο τρόπος που ζούσαμε, αλλά οι ΑΞΙΕΣ που ακόμη υπήρχαν και η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΠΑΦΗ σε κάθε εκδήλωση της ζωής μας. Τα παπουτσάκια του μικρού (δώρο του νονού ή της νονάς στην τελευταία ανάρτηση του Αντώνη) δεν κάλυπταν απλώς μία οικονομική απαίτηση αλλά κυρίως μία ψυχολογική ανάγκη: την έμπρακτη απόδειξη της αγάπης, που τόσο ανάγκη έχουν τα μικρά παιδιά. Γιατί δεν ήταν λίγοι οι αδιάφοροι νονοί και σε εκείνη την εποχή. Όντως τυχερός να έχω έναν εξαιρετικό νονό (το σύγχρονο Ζορμπά, Άγγελο Κοτσιμπό), μπορώ να καταλάβω πολύ καλά αυτό το ψυχολογικό κενό που συχνά έβλεπα στα μάτια άλλων παιδιών.

Τα Χριστούγεννα στη δεκαετία του 50 ήταν πράγματι αγνά και όμορφα, όπως τα διαβάζαμε στα αναγνωστικά της εποχής μας ή τα συναντάμε στα διηγήματα του Παπαδιαμάντη και ομολογουμένως μοιάζανε αρκετά με τα Χριστούγεννα των δικών μου παιδικών χρόνων. Και πάλι στην εποχή μου κυριαρχούσαν οι φωνές των γουρουνιών που σφάζονταν την παραμονή, ηχούσε το χωριό από τα κάλαντα και τα αθώα ξεφωνητά μας, γέμιζε ο ουρανός από τις «φούσκες» των γουρουνιών που χρησιμοποιούσαμε για μπαλόνια. Ανάλογα και οι μανούλες, εκείνες οι πραγματικές ηρωίδες της εποχής, συνέχιζαν την παράδοση με τους παραδοσιακούς μπακλαβάδες, τα λουκάνικα και τους πασπαλάδες (τι νοστιμιές αλήθεια Θεέ μου!). Και το πιο σημαντικό: η δεκαπενθήμερη σχολική αργία που έκανε ακόμη πιο όμορφες εκείνες τις μέρες.

Αποκορύφωμα των γιορτών μπορώ να θεωρήσω το βράδυ της Πρωτοχρονιάς όπου η αλλαγή του χρόνου συντροφευόταν με το γνωστό και ολίγον τζογαδόρικο «31», στερνή ελπίδα μας για λίγο χαρτζιλίκι, που συνήθως εξασφαλιζόταν με τη βοήθεια των γονιών μας ή κάποιου θείου που περνούσε μαζί μας τις γιορτές («Πω, πάλι βλακεία έκανα! Κέρδισες!»). Η νέα χρονιά είχε εξασφαλιστεί ήδη ως καλύτερη: τα πρωτοχρονιάτικα κέρδη μας, τα χριστουγεννιάτικα δώρα του νονού και το πιθανό φίλημα του θείου έδιναν την πεποίθηση για ένα καλύτερο ξεκίνημα του έτους.

Μεταξύ όμως των δικών μου παιδικών χρόνων κι εκείνων του Αντώνη υπάρχει μια μεγάλη διαφορά: τα Χριστούγεννα στην εποχή μου φάνταζαν κάπως «σκοτεινά». Και μην πάει αφελώς ο νους σας στην Επταετία, γιατί αναφέρομαι κυρίως στα χρόνια της Μεταπολίτευσης. Η αιτία ήταν... Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ! Αυτός ο διάβολος που μας άνοιξε τότε τα μάτια αλλά φαρμάκωνε τις ψυχές μας, στάζοντας πικρό δηλητήριο αυτές τις άγιες ημέρες, ανέμελες ημέρες χαράς.

Μπορεί να αλητεύαμε ολημερίς, φροντίζοντας να μην αφήσουμε απάτητη καμιά σπιθαμή αγαπημένης γης και να ζούσαμε τις χίμαιρές μας μέσα στον παγωμένο αέρα, αλλά αυτός ο αέρας δε μας καθάριζε το μυαλό ώστε να

δούμε την πραγματικότητα, που με απόλυτη γοητεία - αλλά και ψυχρή ωμότητα - παρουσίαζε η ελληνική τηλεόραση: το φως και την άνεση, την ποιότητα ζωής με άλλα λόγια που υπήρχε κάπου αλλού. Στις πόλεις, στην Αθήνα (την Πρωτεύουσα!) που με τις φωτεινές της τότε επιγραφές φάνταζε στα παιδικά μας μάτια σαν τόπος παραμυθένιος.

Δεν υπήρχε στο χωριό μας κανένας στολισμός σε αντίθεση με τα πολυάριθμα λαμπιόνια των πόλεων, κάτι που έκανε τα χριστουγεννιάτικα βράδια ακόμη πιο σκοτεινά από πριν. Οι διαφημίσεις παρουσίαζαν ζεστά λουτρά που έκαναν ακόμη πιο κρύο το καθιερωμένο μας σαββατιάτικο λουτρό στη σκάφη σε κάποιο παγωμένο δωμάτιο («το νερό είναι έτοιμο, άστο λίγο να ζεσταθεί και το δωμάτιο» φώναζαν οι μάνες). Και τα καινούρια (τα «καλά») παπούτσια «του νονού» ή κάποιο άλλο ένδυμα δεν αρκούσαν να νιώσουμε κάπως καλοντυμένοι, όταν «το γυαλί» αδίστακτα φανέρωνε πώς ζει και πώς ντύνεται ο κόσμος. Το δε βράδυ της Πρωτοχρονιάς, τα πλούσια κέρδη μας από τον αθώο παραδοσιακό τζόγο μας δεν καταπράυναν τη λαχτάρα για μια έξοδο (έστω και μια φορά στη ζωή μας) σε ένα μεγάλο κέντρο διασκέδασης, σαν και αυτά με τα οποία η τηλεόραση βομβάρδιζε τα λαίμαργα μάτια μας.

Αν συνέβαινε να φιλοξενούσαμε εκείνες τις μέρες κάποιους συγγενείς μας που ζούσαν στην πόλη (στρωματσάδα πολλές φορές στο ίδιο δωμάτιο) θα χαιρόμασταν τον αέρα που μύριζε κολόνια, θα χαιρόμασταν να παίζουμε με τα μολυβένια στρατιωτάκια των ξαδέλφων μας που δεν μπορούσαμε να έχουμε και θα ποθούσαμε το όμορφο ντύσιμό τους. Βλέποντας το εορταστικό πρόγραμμα πιθανότατα κάποιος τους να σχολίαζε: «να θα πηγαίναμε κι εμείς εκεί αν ήμασταν στην Αθήνα». Η Αθήνα! Η Πρωτεύουσα, που έκανε να φαίνονται εκεί όλα πιο όμορφα από ότι στο χωριό, το σπίτι, το φαγητό, τα κορίτσια... όλα! Και γευόμασταν μια ιδέα αυτής της ζωής μέσω των καλεσμένων μας. Ότι όμως χαιρόμασταν, δεν ήταν τίποτε άλλο από την περίτρανη απόδειξη της ύπαρξης μιας άλλης ποιότητας ζωής που βλέπαμε στο γυαλί και δυστυχώς, δε μπορούσαμε να έχουμε.

Με αντικειμενική κρίση, όχι, δε θεωρώ ούτε ζεστά, ούτε φωτεινά τα τότε Χριστούγεννα, παρότι τα νοσταλγώ και θέλω να τα θυμάμαι ως ευτυχισμένα. Θέλουμε να τα βλέπουμε έτσι και την ίδια νοσταλγία θα έχουμε κάποτε και για τα σημερινά. Το «κάθε πέρσι και καλύτερα» το έχει διαψεύσει η ίδια η ζωή. Πόσες φορές δε φτάσαμε σε καταστάσεις προηγούμενων χρόνων (χωρίς τηλέφωνο, ηλεκτρικό, αυτοκίνητο) και νιώσαμε δυστυχισμένοι; Προφανώς τη χαμένη μας νιότη νοσταλγούμε κοιτώντας πίσω και όχι την τότε ζωή, και θα πουλούσαμε και την ψυχή μας στο διάβολο που λέει ο λόγος, όπως στην ταινία, να μπορούσαμε να αντιστρέψουμε την πορεία του χρόνου. Μπορεί να γκρινιάζουμε με το κακό που μας βρήκε με τούτο το δαίμονα, την πανδημία, αλλά ας μη ξεχνάμε ότι βρισκόμαστε στη ζεστασιά του σπιτιού μας, με το καλό μας φαγητό, έστω και περιορισμένα. Φανταστείτε να μας είχε βρει κανένα άλλο κακό, πχ κανέναν σεισμό και να κάναμε γιορτές σε παγωμένα αντίσκηνα χρησιμοποιώντας κοινόχρηστες τουαλέτες. Είμαστε περισσότερο γκρινιάρηδες από δυστυχείς!

Θα κλείσω με ένα αισιόδοξο για τη νέα χρονιά σχόλιο του Λουδοβίκου των Ανωγείων από «Το γράμμα του ναύτη»:

«Τώρα θα ήθελα να είμαι στην Ομόνοια, να έχει πολύ καυσαέριο, πολλή ζέστη και πολύ κόσμο στη στάση. Και το λεωφορείο να μην έρχεται. Και όταν κάποτε φτάναμε στους Αμπελοκήπους, θ' αγόραζα φρέσκα ψάρια, χόρτα και σταρένιο ψωμί. Και Άγιος ο Θεός. Ήθελα να 'ξερα, δεν είστε ευτυχισμένοι;»

Αν δεν συμβούν λοιπόν απρόβλεπτα δυσάρεστα γεγονότα, δε χάσουμε δικούς μας ανθρώπους κι έχουμε την υγεία μας, νομοτελειακά η καινούρια χρονιά ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ. Η ίδια η ζωή το καθορίζει και όχι η δική μου αντίληψη και επιθυμία. Παρόλα αυτά, δε θα μπορούσα να μη σας ευχηθώ

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ!!!

01/01/2022